

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 436 **din 20.05.2020**

Dosar nr.: 855/2019, conexat cu 851/2019

Petițiile nr.: 7420/11.09.2019 și 7410/03.12.2019

Petenți: Asociația .., Asociația ..

Reclamat: Instituția Primarului mun. Timișoara

Obiect: posibil elemente discriminatorii cuprinse în Nota internă nr. 46/26.11.2019 emisă de Primarul mun. Timișoara

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul procedural ales al petenților

1. Asociația .., .

2. Asociația .., . 4

Numele, domiciliul ales și sediul părții reclamate

3. Instituția Primarului mun. Timișoara, .

II. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin. 4, din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 7420/17.12.2019 și 7759/17.12.2019 a citat părțile pentru data de 17.01.2020 în dosarul nr. 855/2019, respectiv prin adresele nr. 7410/23.12.2019 și 7907/23.12.2019 părțile din dosarul 851/2019 pentru data de 21.01.2020.

5. La audierile din 17.01.2020, respectiv 21.01.2020, părțile au fost absente, procedura fiind legal îndeplinită.

6. Prin adresa nr. 548/27.01.2020, petentei din dosarul nr. 855/2019 i-a fost comunicat punctul de vedere formulat de reclamat, în vederea formulării propriilor concluzii scrise.

III. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

Asociațiile petente reclamă interzicerea expresă a difuzării și interpretării de manele pe spațiul public din Timișoara prin nota internă nr. 46/26.11.2019 a Primarului mun. Timișoara adresată tuturor structurilor din Primărie și subordonate / aparținătoare acestora.

IV. Susținerile părților

Susținerile Asociației ..

7. Asociația petentă din dosarul nr. 851/2019 reclamă prin memoriul înregistrat la C.N.C.D. cu nr. 7420/04.12.2019 măsurile discriminatorii ale reclamatului care, potrivit unei note interne cu nr. 46/26.11.2011 interzice interpretarea / difuzarea de manele pe domeniul public al municipiului Timișoara, în aer liber, precum și practica anunțării de dedicații, indiferent cine și pentru cine le solicită.

8. Concret, prin interzicerea de a asculta un gen de muzică, în cazul de față manea, s-a realizat o îngrădire a drepturilor și libertăților ale persoanelor care ascultă acest gen de muzică, fapt pentru care, petenta solicită luarea urgent de măsuri, pentru a nu se crea un precedent care poate afecta un număr foarte mare de persoane și nu numai.

9. Petenta redă conținutul notei trimise Societății .., Biroul Autorizare Activități Comerciale, Biroului Organizare Evenimente și Poliției Locale:

"Având în vedere unele lucruri neavenite, petrecute în orașul nostru la diverse evenimente, dispun următoarele:

Se interzice interpretarea/difuzarea de manele pe domeniul public al Municipiului Timișoara, în aer liber, precum și practica anunțării de dedicații, indiferent cine și pentru cine le solicită.

Se interzice folosirea pe domeniul public al Municipiului Timișoara, în aer liber, a grătarelor, proșapurilor și altor ustensile de gătit cu foc deschis, generatoare de fum și degajatoare de mirosuri de bucătărie de intensități deranjante".

10. Petenta atașează nota internă al cărei cuprins îl reclamă drept discriminatoriu.

Susținerile Asociației ..

11. A doua asociație petentă reclamă prin memoriul nr. 7410/03.12.2019 lezarea minorității rome și îngrădirea accesului la cultură, prin interzicerea expresă a difuzării și interpretării de manele pe spațiul public din Timișoara.

12. În fapt, asociația petentă din dosarul nr. 851/2019 face trimitere la nota internă nr. 46/26.11.2019 a Primarului mun. Timișoara adresată tuturor structurilor din Primărie și subordonate / aparținătoare instituției.

13. În acest sens, petenta atrage atenția asupra faptului că Poliția Locală din Timișoara nu este instruită în domeniul recunoașterii corecte a genurilor de muzică astfel încât să identifice corect interpretarea de manele pe spațiul public, ceea ce ar putea conduce la abuzuri împotriva artiștilor rome, sub presupunerea că aceștia sunt rome, interpretează "manele".

14. Mai mult, în urma controversei stârnite în urma apariției în presă a notei interne, primarul mun. Timișoara a publicat pe pagina sa oficială de Facebook un sondaj legat de acest subiect, urmăritorii fiind întrebați dacă susțin sau nu această decizie, postare care a stârnit în mediul on-line controverse în comentarii și mesaje de ură la adresa minorității rome.

15. Asociația petentă amintește și istoricul ieșirilor publice și a postărilor discriminatorii la adresa romilor din partea reclamatului, precizând cu titlu de exemplu o postare publicată cu 5 ani în urmă intitulată "Modernizarea țiganilor".

16. În drept, petenta își întemeiază susținerile pe art. 2 alin. 1, art. 15 din O.G. nr. 137/2000, precum și pe art. 30 alin. 1 din Constituția României și atașează probe.

Susținerile reclamatului:

Instituția Primarului mun. Timișoara

17. Reclamatul, prin punctul de vedere înregistrat cu nr. 254/15.01.2020 în dosarul 855/2019 și 664/31.01.2020 în dosarul nr. 851/2020 solicită respingerea memoriului întrucât motivele invocate nu se încadrează în situațiile enumerate de art. 2 și 3 din O.G. 137/2000.

18. Concret, reclamatul precizează că nota internă nr. 46/26.11.2019 nu este un act administrativ conform prevederilor art. 2 alin. 1 lit. c din Legea nr. 554/2004 privind contenciosul administrativ care stipulează că actul administrativ este actul unilateral cu caracter individual sau normativ emis de o autoritate publică, în regim de putere publică, în vederea organizării executării legii sau a executării în concret a legii, care dă naștere, modifică sau stinge raporturi juridice.

19. Astfel, reclamatul apreciază că, din moment ce Nota internă nr. 46/26.11.2019 a Primarului Municipiului Timișoara este un act intern, nu produce efecte juridice prin el însuși, neavând valoare de act administrativ (Hotărâre a Consiliului Local sau Dispoziție a Primarului).

20. Pe cale de consecință, nu toate manifestările de voință ale autorităților publice făcute în scopul producerii efectelor juridice sunt acte administrative, ci numai cele întemeiate pe puterea publică de care dispune autoritatea respectivă.

21. În dosarul nr. 851/2019, prin punctul de vedere înregistrat la C.N.C.D. cu nr. 664/31.01.2020, reclamatul solicită repunerea în termen întrucât a primit citația ulterior momentului audierilor fixate în cauză.

22. Pe fond, reclamatul reiterează cele susținute prin punctul de vedere exprimat deja în dosarul 855/2019.

V. Motivele de fapt și de drept

23. Colegiul director constată că reclamatul a emis **Nota internă nr. 46/26.11.2019** în care prevede: *„Se interzice interpretarea/difuzarea de manele pe domeniul public al Municipiului Timișoara, în aer liber, precum și practica anunțării de dedicații, indiferent cine și pentru cine le solicită”*. Nota internă nu este de natură să producă efecte juridice.

24. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*.

25. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

26. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: *„exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”*).

27. Colegiul director constată că nota internă analizată se referă doar la un singur gen de muzică, astfel afectează doar persoanele care ascultă manele, existând comparabilitate între

persoanele cărora le plac manelele și persoanele care preferă, spre exemplu, muzica lui Ceaikovski.

28. Prin nediferențiere, judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „*art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară*” (**Marckx împotriva Belgiei**, 13 iunie 1979, §32) sau „*analoagă*” (**Van der Mussele împotriva Belgiei**, 23 noiembrie 1983, §46) ori „*relevant similară*” (**Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „*analoagă ori relevant similară*” (**Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit**, 30 iulie 1998, §75).

29. În mod evident, persoanele care ascultă manele, din punctul de vedere al dreptului de a asculta un anumit stil de muzică, dar și din punctul de vedere al dreptului la demnitate, se află în situație comparabilă cu persoanele care ascultă, spre exemplu, muzica lui Ceaikovski.

30. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

31. Criteriile enumerate de **O.G. nr. 137/2000** sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „*sau oricare alt criteriu*”, însă aceste criterii, conform cazuisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (**Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei**, 7 decembrie 1976, §56). „*Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele*” (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „*orice altă situație*” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §62).

32. Criteriul de diferențiere este stilul de muzică preferat de anumite persoane. Cu siguranță se poate constata că există o comunitate de persoane care ascultă muzica lui Ceaikovski, care se întâlnesc la concerte simfonice, care comentează pe *youtube* diferitele interpretări ale Concertului pentru vioară compus de Ceaikovski. În mod similar, există o comunitate de persoane care preferă manelele. Acest criteriu intră în categoria „*oricare alt criteriu*”. Nu se poate constata o legătură între apartenența etnică (romă) și favorizarea manelelor. Spre exemplu doi violonceliști de marcă, care interpretau cu o deosebită virtuozitate și sensibilitate Concertul pentru vioară de Ceaikovski, Ion Voicu și Ștefan (István) Ruha, erau romi. Printre cei care ascultă manele există și români, și romi, și maghiari etc. În consecință, Colegiul director nu reține ca și criteriu de discriminare apartenența etnică.

33. Privind restrângerea drepturilor, Colegiul director se raportează la prevederile art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**, care stabilesc: „*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.*”

34. Interdicția privind interpretarea/difuzarea de manele pe domeniul public este de natură să creeze un cadru ostil, degradant, umilitor față de persoanele care ascultă acest gen de muzică. Chiar dacă documentul a fost unul intern, a ajuns la opinia publică, și acest lucru se datorează angajaților instituției reclamate.

35. Nu se poate reține încălcarea unui alt drept, din moment ce petenții nu au invocat situații în care nota internă ar fi produs efecte. Există posibilitatea ca anumiți angajați ai reclamatei, având în vedere prevederile notei, să încerce împiedicarea organizării unor evenimente, însă petenții nu au arătat astfel de situații, iar Colegiul director nu se poate baza pe presupuneri care nu formează nici măcar baza unei prezumții raționale.

36. În consecință, fapta instituției reclamate de a de a emite o notă internă prin care se interzice interpretarea/difuzarea de manele pe domeniul public al Municipiului Timișoara, în aer liber, precum și practica anunțării de dedicații, indiferent cine și pentru cine le solicită reprezintă discriminare, întrucât a creat o deosebire pe criteriul genului de muzică preferat care a avut ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la demnitate.

37. Conform prevederilor **O.G. nr. 2 din 2001**, art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7, Colegiul director aplică sancțiunea de avertisment, având în vedere că reclamatul nu a urmărit ca scop discriminarea, iar prevederile notei interne nu au fost puse în practică.

38. Colegiul director recomandă reclamatului ca pe viitor să evite faptele ce ar putea avea efecte discriminatorii.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Fapta Instituției Primarului Municipiului Timișoara de a emite o notă internă prin care se interzice interpretarea/difuzarea de manele pe domeniul public al localității, în aer liber, precum și practica anunțării de dedicații, indiferent cine și pentru cine le solicită reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**;

2. Aplică sancțiunea de avertisment conform art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7 din **O.G. nr. 2 din 2001**;

3. Recomandă reclamatului ca pe viitor să evite faptele ce ar putea avea efecte discriminatorii

4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 20.05.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DINCĂ ILIE – Membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru (online), SANDU VERONICA TATIANA – Membru.

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Motivată: C.I. (pct. 1-22), Haller István (pct. 23-38)

Tehnoredactată: C.I.

Data redactării: 21.05.2020

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.